

Reactie op conceptbesluit wijziging regelgeving wolf en goudjakhals

Geachte beleidsmakers,

Met deze reactie wil ik mijn zorgen uitspreken over het conceptbesluit dat het doden of vangen van wolven in Nederland mogelijk maakt onder de noemer “probleemwolf”. Ik ben van mening dat deze regelgeving de bescherming van de wolf ernstig ondermijnt en dat het voorstel op meerdere punten tekortschiet. Graag licht ik mijn bezwaren en suggesties toe:

1. Disproportionaliteit en subjectiviteit van het begrip “probleemwolf” De criteria om een wolf als probleemwolf aan te merken zijn erg ruim, subjectief en gebaseerd op emotie. Zo kan een wolf die slechts twee keer binnen twee weken op minder dan 30 meter van huizen wordt gezien, al als probleemwolf worden bestempeld. Dit is disproportioneel, omdat wolven van nature nieuwsgierig zijn en het naderen van bebouwing niet automatisch gevaarlijk gedrag betekent. In andere Europese landen worden strengere en objectievere criteria gehanteerd, waardoor onnodig doden wordt voorkomen. Ook een wolf die twee keer binnen dertig meter van een mens komt zou een probleemwolf zijn. Dat is te kort door de bocht. Beiden situaties kunnen natuurlijke gedrag zijn (rapport how to deal with bold wolves).

2. Onvoldoende inzet op preventie en co-existentie Het voorstel richt zich vooral op het doden of vangen van wolven, terwijl bewezen preventieve maatregelen, zoals wolfwerende rasters, het gebruik van kuddewaakhonden en goede voorlichting aan veehouders, nauwelijks worden genoemd of verplicht gesteld. In landen als Duitsland en België is gebleken dat preventie veel effectiever is om conflicten te voorkomen en het draagvlak voor de wolf te vergroten.

3. Risico op schending van internationale beschermingsverplichtingen De wolf is beschermd onder de Habitatrichtlijn en het Verdrag van Bern. Ook nog steeds na de recente wijziging! Deze verdragen schrijven voor dat het doden van wolven alleen als uiterste middel mag worden ingezet, nadat alle andere opties zijn uitgeput. Het huidige voorstel maakt het doden van wolven relatief eenvoudig mogelijk, wat op gespannen voet staat met deze internationale verplichtingen en Nederland mogelijk in conflict brengt met Europese regelgeving.

4. Negatieve gevolgen voor het herstel van de soort en biodiversiteit De wolf is pas recent teruggekeerd in Nederland en speelt een belangrijke rol in het ecosysteem, bijvoorbeeld door het reguleren van populaties van grote hoefdieren. Het versoepelen van de mogelijkheid tot doden kan het herstel van de soort in gevaar brengen en de biodiversiteit schaden. Het doden van individuele wolven kan bovendien leiden tot verstoring van roedelstructuren, wat juist tot meer conflicten kan leiden.

5. Gebrek aan transparantie en onafhankelijke toetsing De beoordeling of een wolf een probleemwolf is, wordt overgelaten aan door de provincie aangewezen deskundigen. Er is geen onafhankelijke toetsing of transparante procedure voorzien, waardoor het risico op willekeur en onzorgvuldige besluitvorming toeneemt. Stel een team van deskundigen aan en hecht waarde aan wetenschap.

6. Onnodige angst en polarisatie Door de nadruk te leggen op het doden van wolven bij incidenten, wordt onnodig angst en polarisatie in de samenleving aangewakkerd. Dit werkt averechts voor de acceptatie van de wolf en het draagvlak voor natuurbeleid. Het is belangrijk om te investeren in goede voorlichting en dialoog, zodat mensen leren samenleven met de wolf. In ons land is het enorm belangrijk dat preventie (informeren en indien nodig paintball/rubberen bal) van de grond gaat komen, we moeten leren omgaan met natuur.

7. Ontbreken van wetenschappelijke onderbouwing. Het voorstel is niet gebaseerd op wetenschappelijke inzichten over wolvengedrag, de effectiviteit van preventieve maatregelen of de gevolgen van het doden van individuele wolven. Beleidsmaatregelen zouden altijd moeten steunen op de best beschikbare kennis en praktijkervaringen uit andere landen. (zie rapport how top deal with bold wolves – om te weten wat zg. bold wolves zijn zou je toch eerst het natuurlijk gedrag van wolven moeten kennen, erkennen en borgen in wetgeving.

8. Versterking van subsidieregelingen en uniforme taxatie voor wolfwerende maatregelen

Het conceptbesluit schiet ernstig tekort in het faciliteren van effectieve preventie door veehouders. Toch faciliteert het conceptbesluit afschot zonder heldere criteria, terwijl de nadruk zou moeten liggen op het stimuleren van adequate wolfwerende maatregelen.

De huidige subsidieregelingen voor wolfwerende rasters zijn ontoereikend: niet alleen de materiaalkosten, maar ook de arbeidskosten en het onderhoud van wolfwerende hekken moeten volledig worden vergoed. Dit is essentieel omdat adequate bescherming een aanzienlijke investering vergt die veel veehouders niet kunnen dragen. Door deze drempel weg te nemen, wordt co-existentie met de wolf actief bevorderd.

Daarnaast is de betrouwbaarheid en consistentie van taxaties cruciaal. Uit onderzoek blijkt dat de werkwijze van twee taxatiebureaus de beoordeling significant heeft beïnvloed: meerdere rasters zijn in afgelopen jaren ten onrechte als wolfwerend vermeld, terwijl ze feitelijk niet wolfwerend zijn. Een uniforme werkwijze en taxatie moet daarom wettelijk worden verankerd.

Aanbevelingen:

- Investeer meer in preventieve maatregelen en voorlichting aan burgers, veehouders en gemeenten.
- Stel betere criteria op voor gedragsaversie bij wolven.
- Monitor en evalueer de effecten van het beleid op de wolvenpopulatie en het aantal incidenten. Maak zenderen mogelijk, als je wilt beschermen wil je weten wat je beschermd. Als je moet ingrijpen wil je ook weten wat er zich afspeelt.
- Vergoed niet alleen materiaalkosten maar ook arbeidskosten en onderhoud van wolfwerende rasters om de drempel voor veehouders weg te nemen.
- Stel subsidies uitsluitend beschikbaar voor gecertificeerde wolfwerende rasters met keurmerk en leg een jaarlijkse inspectieverplichting vast.
- Zorg dat taxaties na een aanval van een wolf toetsbaar zijn en zorgvuldig worden uitgevoerd, zodat de constatering op waarheid berusten.
- Veranker een uniforme werkwijze voor taxaties wettelijk om inconsistenties en onjuiste beoordelingen te voorkomen.
- Bied actieve ondersteuning bij subsidieaanvragen en verminder bureaucratische drempels voor veehouders.
- Handhaaf de bestaande wettelijke plicht voor diereigenaren om hun dieren tegen predatoren te beschermen en veranker dit in wetgeving.

Mijn opmerkingen en aanbevelingen in dit document gelden zowel voor wolf als goudjakhals.

Ik verzoek u dringend deze bezwaren mee te nemen in de besluitvorming en het voorstel aldus te heroverwegen en te kiezen voor een beleid dat recht doet aan de bescherming van de wolf, de internationale verplichtingen en het belang van een gezonde biodiversiteit.

Met vriendelijke groet,

Loulou Beavers